

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2791

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Rechtsbescherming over *concept vonnissen en inloopkamers* (ingezonden 15 maart 2022).

Antwoord van Minister **Weerwind** (Rechtsbescherming) (ontvangen 19 mei 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2330.

Vraag 1

Wat is uw reactie op het publiceren van een concept vonnis door de Raad voor de Rechtspraak?¹

Antwoord 1

Het concept-vonnissen is op dinsdag 8 maart 2022 per abuis op www.rechtspraak.nl gepubliceerd. De rechtbank Rotterdam heeft op haar website uitgelegd wat er is gebeurd.² De organisatie van de rechtspraak is goed op orde, maar een ongeluk is niet helemaal uit te sluiten. Daarbij wil ik benadrukken dat de publicatie van het vonnis geen betekenis heeft voor de rechtsgeldigheid van het vonnis, omdat het vonnis niet was ondertekend en niet was uitgesproken. Dat het toch gepubliceerd werd onder het nummer van de wel uitgesproken zaak, is een betreuenswaardige vergissing geweest.

Vraag 2

Kunt u nagaan hoe een concept vonnis op de website van de Rechtspraak is beland?

Antwoord 2

Zoals in mijn antwoord op vraag 1 vermeld, heeft de rechtbank Rotterdam op haar website uitleg gegeven: Op 8 maart is er uitspraak gedaan tegen twee verdachten in de zaak-Sherwood en is per abuis een vonnis van de derde verdachte online verschenen, terwijl dat vonnis niet was getekend of was uitgesproken. Het ging om het vonnis van een verdachte die nog gehoord moest worden, maar waarvan in eerste instantie ook op 8 maart een uitspraak zou volgen. Op 2 februari 2022 zijn de zaken tegen de drie

¹ Rechtspraak.nl, 11 maart 2022, «Reactie rechtbank Rotterdam na publicatie verkeerd vonnis», <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Rotterdam/Nieuws/Paginas/Reactie-rechtbank-Rotterdam-na-publicatie-verkeerd-vonnissen.aspx>

² Rechtspraak.nl, 11 maart 2022, «Reactie rechtbank Rotterdam na publicatie verkeerd vonnis», <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Rotterdam/Nieuws/Paginas/Reactie-rechtbank-Rotterdam-na-publicatie-verkeerd-vonnissen.aspx>

verdachten in de zaak-Sherwood behandeld. De feiten zijn besproken, de officier heeft het requisitoir gehouden en er is door een van de advocaten gepleit. De advocaat van de verdachte M., die aan het begin van de zitting gemachtigd was, heeft de rechtbank aan het eind van de zitting laten weten dat hij niet langer gemachtigd was. De rechtbank heeft toen bepaald dat het onderzoek in alle drie de zaken op 8 maart zou worden gesloten en dat de vonnissen direct daarna zouden worden uitgesproken. Na de zitting op 2 februari zijn in alle drie de zaken vonnissen gemaakt. In de aanloop naar de zitting van 8 maart heeft de advocaat van de verdachte M. de rechtbank laten weten dat hij de verdachte weer bijstond en heeft gevraagd of hij alsnog kon pleiten op 8 maart. De rechtbank heeft hiermee ingestemd. De zaken van de twee medeverdachten zijn op 8 maart gesloten en er is meteen uitspraak gedaan. In de zaak van verdachte M. zou nog gepleit worden, waarna de uitspraak zou worden bepaald. De zaak van verdachte M. is op 8 maart aangehouden op verzoek van zijn raadsman. Het oordeel van de rechtbank dat was opgeschreven in het vonnis dat in die zaak al gemaakt was naar aanleiding van de afgeronde behandeling van de zaak op 2 februari was niet definitief, omdat er in die zaak nog gepleit zou worden.

Vraag 3

Kunt u toelichten waarom de Rechtspraak met concept vonnissen werkt, aangezien dit de suggestie wekt dat de rechter zijn oordeel al klaar heeft voordat beide partijen voldoende gehoord zijn?

Antwoord 3

Navraag bij de Raad voor de Rechtspraak leert dat er in het strafrecht voorafgaande aan de inhoudelijke behandeling standaard niet met conceptvonnissen wordt gewerkt. Het oordeel van een rechter staat pas vast als de uitspraak is ondertekend en in het openbaar is uitgesproken. In de Rotterdamse zaak is men ervan uit gegaan dat de inhoudelijke behandeling was afgerond en is begonnen met het opstellen van het vonnis (in concept). Dat document (niet het rechterlijk oordeel) is per abuis samen met de uitspraken in de zaken van de medeverdachten (de inhoudelijke behandeling in die zaken was wel afgerond) gepubliceerd op rechtspraak.nl.

Vraag 4

Hoeveel vaker komt het voor dat rechtbanken en gerechtshoven in strafzaken conceptvonnissen opstellen nog voor de behandeling ter terechtzitting, waarbij het concept dan dient als toetssteen voor de inhoudelijke behandeling? Is dat niet de verkeerde volgorde?

Antwoord 4

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Was hier sprake van een zaak die is behandeld door een inloopkamer?

Antwoord 5

Nee. De Rotterdamse zaak is behandeld door een reguliere meervoudige strafkamer van dat gerecht.

Vraag 6

Wat is uw reactie op het artikel «Wie is uw rechter anno 2022?»³

Antwoord 6

De auteur gaat in haar artikel in op wie de rechter is in een geschil en focust zich daarbij in de eerste plaats op de positionering van de juridisch medewerker in het te wijzen vonnis. De auteur vraagt zich af waar je de grens kan leggen, wil de samenwerking tussen de rechter en de juridisch medewerker tot uitdrukking gebracht kunnen worden, zonder daar een antwoord op te willen formuleren. Mijn reactie op de uiteenzetting van de auteur is dat het een gegeven is – gelet op de Wet op de rechterlijke organisatie – dat in ieder

³ Tijdschrift voor Procespraktijk, februari 2022, «Wie is uw rechter anno 2022?», Reader | Uitgeverij Paris

geval geen sprake is van gelijkwaardigheid tussen de rechter en de juridisch medewerker. Het antwoord op de vraag wie nu de beslissing neemt in een geschil is dus eenvoudig te beantwoorden: dat is de rechter. Daarnaast maakt de auteur verschillende (kritische) opmerkingen over de werkwijze van de inloopkamers, die de zaaktoedeling en het onmiddellijkheidsbeginsel betreffen. Hiervoor verwijst ik u naar mijn antwoorden op vraag 7 en 8.

Vraag 7

Vindt u dat het onmiddellijkheidsbeginsel voldoende is gewaarborgd bij het werken met de inloopkamers en dat die werkwijze voldoende transparant is? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

Het onmiddellijkheidsbeginsel houdt in dat vonnissen in beginsel moeten worden gewezen door de rechter(s) ten overstaan van wie partijen op de mondelinge behandeling zijn gehoord. Mijn antwoord op uw vraag is dan ook bevestigend. Immers, nadat het dossier aan de inloopkamer is overgedragen, wordt het hele dossier gelezen en vindt overleg plaats tussen de juridisch medewerker uit de inloopkamer en de betreffende zittingsrechter. In het proces van het opstellen van het vonnis vindt, waar nodig, eveneens overleg plaats tussen de juridisch medewerker uit de inloopkamer en de zittingsrechter. Ondanks dat in zogenaamde gebonden zaken (die aan de inloopkamer worden overgedragen) het vonnis weliswaar wordt voorbereid door medewerkers uit de inloopkamer, wordt het vonnis te allen tijde gewezen door de zittingsrechter. De verantwoordelijkheid voor het vonnis ligt dan ook bij de zittingsrechter, zoals het onmiddellijkheidsbeginsel dat vereist.

Vraag 8

Kunt u uitleggen hoe de toewijzing van inloopzaken verloopt? Gebeurt dit ook willekeurig zoals de Code zaaktoedeling voorschrijft? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Sinds maart 2021 is een nieuw initiatief van start gegaan. Gerechten die daar behoefte aan hebben kunnen ondersteund worden door de zogenoemde inloopkamer. De inloopkamer kan werkvoorraden die (te lang) op de plank liggen voor deze gerechten afhandelen. Doordat de inloopkamer met meer focus kan werken, kan er versnelling komen in de afhandeling van zaken en krijgen rechtszoekenden sneller duidelijkheid.

De inloopkamer bestaat uit verschillende inloopteams. Het gaat in eerste instantie om vijf inloopteams. Voor de rechtbanken (eerste aanleg) gaat dit om bestuursrecht, familierecht, strafrecht en civiel recht. Voor de gerechtshoven (hoger beroep) gaat dit om civiele zaken. De toewijzing van zaken aan de inloopteams geschiedt willekeurig, tenzij het gebonden civiele zaken betreft (zie het antwoord op vraag 7). In dat geval blijft de zaak op naam staan van de zittingsrechter.